

Höstprogrammet 2008

Lördagar: Jourhavande släktforskare i biblioteken i Åkersberga centrum (kl 11-13) och Vaxholm (kl 10-13). Vi finns på plats och ger råd och hjälp, t.ex med att komma i gång. Vi har tillgång till Genline och en hel del dataregister. Start den 30/8.

Månadsträffar: Vi träffas i Åkersberga och Vaxholm och utbyter erfarenheter, ställer frågor, dricker kaffe och har trevligt. Ibland har någon något att berätta eller demonstrera, men programmet blir vad deltagarna gör det till.

Vita huset, Centralvägen 55, Åkersberga, första tisdagen i månaden från den 2/9 19.00-21.00
Föreningarnas lokal, Pilgatan 6, Vaxholm, första onsdagen i månaden från den 3/9 19.00-21.00

Tisdag 23/9
16.00-19.30
Avgift: 40:-
Föranmälan

Forskarkväll – Riksarkivets depå, Mätslingan 17, Arninge

I depån finns mikrofilmade kyrkoarkivalier för hela Sverige fram till ca 1895 och dessutom de mikrofilmade utdragen till SCB. På några datorer finns Genline- och SVAR-abonnemang samt ett antal mycket användbara register för släktforskare. Vi disponerar alla de 44 forskarplatserna med läsapparater.

Tisdag 14/10
18.00-20.00
Föranmälan
(Preliminärt)

Studiebesök – Arkivet för ljud och bild, Karlavägen 98, Stockholm

Statens ljud- och bildarkiv har mycket material för släktforskare. I databasen Journal digital finns bl a gamla filmer (från 1897 till 1960-talet) om orter, städer, hantverk och personer. Arkivet kom till 1979, det har allt som sänts i radio och på tv sedan dess, film, svensk utgiven musik, dessutom många privata donationer av mycket äldre material.

Torsdag 13/11
19.00-ca 21.00

SRS höstmöte – Åkersberga bibliotek

Mötet tar ställning till verksamhetsplan och budget för 2009 samt väljer styrelse och revisorer. Kallelse kommer senare. Som avslutning på mötet lyssnar vi till ett föredrag. Kaffe serveras.

Torsdag 20/11
18.00-20.00
Avgift: 40:-
Föranmälan
OBS! Max 18 deltagare

Studiebesök – Krigsarkivet, Banérgatan 64, Stockholm

Krigsarkivet är det svenska försvarets arkiv. Här bevaras handlingar från slutet av 1500-talet fram till idag. En särskild stolthet är samlingarna av historiska kartor. För släktforskare är det särskilt de militära rullorna som kommer till användning. De ger information om de indelta soldater de flesta av oss har i släkten.

Lördag 13/12
19.00-21.00
(Preliminärt)

Höstavslutning med Lucia – Vita huset, Centralvägen 55, Åkersberga

Vi återkommer med ytterligare information i nästa nummer av Sysslingen.

Där **föranmälan** krävs ska den göras senast en vecka före aktiviteten till *Heléne Stuborn*, tel 540 246 18, eller e-post till ingbrittsdotter@hotmail.com

Södra Roslagens släktforskarförening

Föreningens adress:

Guckuskovägen 12, 184 35 Åkersberga

Styrelse:

Ordförande	Eddy Widborg	08-540 209 79
<i>e-post:</i>	<i>eddy-genealog@telia.com</i>	
Vice ordf	Anita Järvenpää	08-541 338 19
<i>e-post:</i>	<i>anita.jarvenpaa@lo.se</i>	
Sekreterare	Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
<i>e-post:</i>	<i>cg@milstolpen.org</i>	
Kassör	Ingalill Hallberg	08-540 233 83
<i>e-post:</i>	<i>ingalillhallberg@telia.com</i>	
Ledamot	Olle Kungberg	08-541 753 33
<i>e-post:</i>	<i>olle.king@hotmail.com</i>	
Ledamot	Marianne Fröblom	08-540 673 64
<i>e-post:</i>	<i>marianne.froblom@swipnet.se</i>	
Ledamot	Olle Keijser	08-540 693 07
<i>e-post</i>	<i>okeijser@gmail.com</i>	

Revisorer:

Ordinarie	Björn Olander	08-540 230 65
	Lars Lindblad	08-540 659 76
Suppleant	Len Blomgren	08-540 603 24

Valberedning:

Berit Wallenqvist	08-540 232 30
Arne Sundberg	08-541 324 55
Curt Juréus	08-540 200 68

Programkommitté:

Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
Eddy Widborg	08-540 209 79
Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
Jessica Sjölund	08-540 212 78
Heléne Stuborn	08-540 246 18

Åkersbergakommitté:

Janet Witoslaw	08-540 622 08
Heléne Stuborn	08-540 246 18
Eddy Widborg	08-540 209 79

Arningekommitté:

Mai-Britt Andersson	08-540 216 42
Carl Göran Backgård	08-540 611 36

Vaxholmskommitté:

Gunnar Sjöberg	08-541 320 78
Anita Järvenpää	08-541 338 19
Inger Rydholm	08-541 320 78

Läsapparaterna (bokning och utlåning):

Carl-Göran Backgård	08-540 611 36
---------------------	---------------

Redaktör och ansvarig utgivare:

Susanne Fagerqvist	08-540 653 26
--------------------	---------------

Redaktionskommitté:

Margareta Hultman	Inger Rydholm
Gunnar Sjöberg	Leif Gannert
Anita Järvenpää	Olle Kungberg
Nils Lindgren	Ulla Sellbom
Carl-Uno Sjöblom	Arne Sundberg

Avgifter:

Medlemsavgift	100 kronor
Ungdomsmedlem	25 kronor (under 25 år)
Hyra av läsapparat	25 kronor/vecka

Plusgirokonto: 448 57 91-0

Nya medlemmar:

Sätt in avgiften på vårt plusgirokonto.

Glöm inte ange namn och adress!

Medlemstidningen Sysslingen utkommer med 4 nr/år

Bidrag kan sändas till redaktören Susanne Fagerqvist,

Murkelvägen 137, 184 34 Åkersberga.

e-post: sysslingen@hotmail.com

hemsida: www.roslagen.be

För signerade bidrag ansvarar författaren. Citat får göras ur Sysslingen om källan anges.

Redaktionen har ordet

Ytterligare ett nummer av Sysslingen är skapat.

Jag skulle vilja börja med att tacka alla i redaktionen för ett bra arbete men främst vill jag tacka Leif för att han alltid ställer upp när det behövs. Tusen tack för att du hjälper till med iordningställandet av tidningen och alla glada tillrop. Han har jobbat hårt med att få medlemmarnas synpunkter på möten i Åkersberga och Vaxholm vad gäller innehållet i vår tidning och vi hoppas på mer samarbete med våra medlemmar i framtiden.

De foton som visas i tidningen är tagna av Lena och Arne Sundberg, om inget annat anges. Det är inte illa att ha önskemål om bilder och vips så ligger dom där i brevlådan. Tusen tack och fortsatt gärna.

Vi väntar som vanligt på medlemmarnas ris och ros angående tidningen eller de reportage ni vill se finnas med. Maila till vår e-postadress:

sysslingen@hotmail.com

Susanne Fagerqvist

Innehåll:

Redaktionen har ordet	2
Brevet till läsaren	3
Protokoll från vårmöte.....	4
Hur många har en häxa i släkten?	5
CD-projektet	7
Föreningens web-sidor	8
Vatikanen.....	8
Hitta dina amerikanska släktingar.....	9
Ni har väl inte missat Eddys blogg?.....	9
Tisdagsträff i Åkersberga	9
Föreningens våravslutning.....	10
Saknat material.....	10
Läsövningar	11
Föryngra i leden	13
Klurighet.....	14
Fråga – svar.....	14
Lösning till läsövning	16
Lösning klurighet	16
Nya medlemmar	16

**Nästa nummer av Sysslingen
kommer omkring 30:de oktober 2008**

Manusstopp den 10 oktober 2008

Brevet till läsaren

Just nu läser jag Carl Magnus von Seth´s bok Uppburen, ett porträtt av madam de Staël och hennes tid, av samme författare: Pånytt, Dikter, Kulltorpsboken nr I, Sancta Maria kyrka i Hälsingborg – minnesbok vid 500-årsjubileet år 1951 samt Helsingborgs stads minnesskrift med anledning av Stadsfullmäktiges 50-åriga tillvaro 1863-1918. Så håller jag sommar också, vilket betyder trädgårdsskötsel/gräsklippning och att fixa ved till den annalkande vintern. Hälften av allt detta är gjort och halva sommaren är kvar – så resten blir säkert också gjort. Men vad har detta med Släktforskarföreningen att göra? Inte med föreningen – kanske men det finns lite genealogi i alla böcker: böckerna är som dessa, försedda med personregister för det mesta i alla fall och det är ju alltid intressant för en släktforskare. Det finns säkert många i Sverige som har släktskap med madam de Staël. Kulltorpsboken är ju en hembygdsbok och räknar upp boställen och backstugor och torp och byar i Kulltorps socken i F-län. Minnesskriften från stadsfullmäktige i Helsingborg innehåller alla namn på dem som suttit i fullmäktige under angiven tid.

Jag var inom och fick hjälp med min nya dator med inbyggd 3G modem så att jag kan komma in på nätet var jag än råkar vara. Allting går fel för mig idag – vad jag än börjar med så går det snett – hela dan. Du har en Tyge Brahe-dag idag – sa jag – och förklarade vad som menas med det och det tyckte han hjälpte. En förklaring hjälper alltid, tyckte han som är född i Ungern och aldrig hört talas om Tyge Brahe.

Det enda jag har att säga just nu som rör föreningen är: det gick bra att få ihop tillräckligt många släktforskare så att vi utan problem kan fortsätta Jourhavande släktforskare på Åkersberga bibliotek till hösten. Vaxholms-delen har också sin jourhavande släktforskare ordnad. Så hys tillförsikt – det mesta ordnar sig på slutet – hur det nu går till. Innan jag slutar citerar jag gärna en liten dikt i Carl Magnus von Seth´s lilla diktsamling:

Att ta sig tid

Du kommer att känna dig
som en ny människa,
sa Stig Johansson
som varje dag ritar nya gubbar
Är du galen?
En ny människa?
Inte vågar jag känna mig
som en ny människa.
Det har tagit mig åttio år
att vänja mig vid min gamla.

Eddy Widborg
Ordförande

Protokoll från vårmöte

§ 1	SRS' ordförande Eddy Widborg hälsade de närvarande välkomna och öppnade mötet.	Öppnande
§ 2	Eddy Widborg valdes till ordförande och Carl-Göran Backgård till sekreterare för vårmötet.	Ordförande och sekreterare för mötet
§ 3	Lillemor Blomberg och June Berntsson valdes till rösträknare och justeringsmän för vårmötets protokoll.	Rösträknare och justeringsmän
§ 4	Carl-Göran Backgård redogjorde för stadgarnas bestämmelser och styrelsens handläggning av kallelserna, varefter mötet konstaterade att mötet var behörigen kallat.	Kallelse
§ 5	Ett förslag till dagordning hade publicerats i Sysslingen tillsammans med kallelsen till mötet. Mötet godkände förslaget.	Dagordning
§ 6	Verksamhetsberättelsen för 2007, som publicerats i Sysslingen tillsammans med kallelsen till mötet, lades till handlingarna och godkändes.	Verksamhetsberättelse
§ 7	Björn Olander föredrog revisionsberättelsen, vari revisorerna tillstyrker att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007. Berättelsen godkändes.	Revisionsberättelse
§ 8	Ingalill Hallberg föredrog resultat- och balansräkningen för 2007. Den hade också införts i Sysslingen. Mötet beslutade att fastställa den.	Resultat- och balansräkning
§ 9	Mötet beslutade enhälligt att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2007.	Ansvarsfrihet
§ 10	Mötet beslutade att utse ett Marianne Fröblom till ombud till Sveriges Släktforskarförbunds riksstämman den 30/8 2008 i Malmö. Mötet beslöt delegera till styrelsen att utse en ersättare om så skulle behövas.	Ombud till riksstämman
§ 11	Till valberedning omvaldes Berit Wallenqvist och Arne Sundberg och nyvaldes Curt Juréus efter Bengt-Göran Littorin som undanbett sig omval. Som sammankallande utsågs Berit Wallenqvist.	Valberedning
§ 12	Inga övriga frågor förelåg.	Övriga frågor
§ 13	Mötets ordförande Eddy Widborg förklarade vårmötet avslutat.	Avslutande

De avgångna styrelseledamöterna Helén Stuborn och Gunnar Sjöberg avtackades i sin frånvaro med blommor. Därefter drack vi kaffe med gott tilltugg och till sist underhöll Carl-Uno Sjöblom oss med ett kåseri om släktforskning.

Carl-Göran Backgård

Hur många har en häxa i släkten?

Är det någon som har en riktig häxa i släkten? Det har jag!! Visserligen inte i rakt nedstigande led, utan på långt håll i en sidogren och via ingifte, men ändå – en riktig häxa dömd till döden 9 mars 1675.

För några veckor sedan satt jag och tittade på en videoinspelning av Jan Guillous TV-program ”I häxorna tid” när han plötsligt nämnde två namn som jag tyckte jag kände igen; kyrkoherde Petrus Fontelius och hans hustru Carin Rolandsdotter Bure. Jag gick till PC:n och startade upp Disgen och där hittade jag dem inskrivna i min släkt, visserligen släkt på mycket långt håll, men ändå. Jag gick till bokhyllan och plockade fram Bror Gadelius bok ”Häxor och häxprocesser” och började läsa.

Kyrkoherden i Gävle Petrus Fontelius, vilken av en samtida beskrives som en ”liten stackot gubbe med blekt ansikte och grått skägg” hade rest i Frankrike och Italien och var sannolikt en ganska lärd och efter tidens mått upplyst man, Det säges om honom att han ”låg och läste bittida och sent, och att ingen fick ofta tala med honom” varför det kan förmodas att han gjort sig bekant för en viss stramhet och otillgänglighet och bland menigheten var mindre populär. Innan han blev kyrkoherde i Gävle, vilket skedde 1669, hade han beklätt en professur i Uppsala, varit Västgöta nations inspektor och rektor magnificus 1667 Han stod sålunda sannolikt på ett högre plan än flertalet av den tidens ofta mycket okunniga präster. Sin skepsis gentemot Blåkullafärderna hade han vid mer än ett tillfälle givit uttryck åt, ty såsom det heter i samtida vittnesintyg, flera av borgerskapet hade icke vågat tala om detta trolldomsväsendet, enär ”pastor är så väl privatim, då någon sig över barnaförandet hos honom besvära skulle, densamme snöpligen avvisat, som publice av predikstolen, där han dem, som sig däröver besvärat, kallat pack och världens avskrap och sagt, att ingen borde lyssna till barnen utan heller klå dem med ris, då de tala därom”. Dessutom hade pastor Fontelius visat tidens fördomar ett öppet trots, i det han i sin gudstjänst bortlagt ”den bönen om trolldomsväsendet, som uti alla församlingar brukelig är, så att densamma icke har blivit här i församlingen på två år brukad förrän nu nyligen näst förrän denna Commission ankom”. Även i Walbo socken skulle Fontelius ”på lika sätt predikat om trolldomsväsendet och 1673 hände det, att två för trolldom beryktade personer på pastorns ord blev lösgivna, sedan han i sockenstugan bevistat den med dem företagna inkquisitionen. Ej underligt att pastor Fontelius ådrog sig misstankar. Härtill kom även det spända förhållandet till borgmästaren Falck och

dennes hustru, enär Fontelius fick skenet av att taga parti för rådmannen Johan Andersson i dennes ovänskap med Falck. En gång var borgmästaren mäktig upprörd över ”att en liten förändring i kyrkan skedde med bänkerum för rådmannen Johan Anderssons hustru”, varför han vände sig till pastor Fontelius och ”urgerade att honom och hans hustru därigenom var ett visst förakt tillfogat”, och det hjälpte föga att Fontelius, såsom han själv sade, ”sig på det högsta excuserat” under försäkran ”att han däruti icke handlat på Johan Anderssons hustrus begäran”, utan av andra orsaker.

En liten tid efter, som var före Michaelis 1673, gick rådmann Johan Andersson med sitt folk om en lördag till absolution. Då kom därefter till Fontelius borgmästaren Falck och begärde, att för det hat och missförstånd, som emellan honom och bemälte rådmann Johan Andersson ånyo sig yppat, rådmannen måtte förbjudas gå till Herrens nattvard, då han, borgmästaren, ock de orden sade, att han ville honom det förbjudas låta, varvid pastor Fontelius svarade, att sådant kommer allena predikoämbetet till, och gick så den gången borgmästaren sammanledes icke med gunstigt mod ifrån Fontelius”. Utav detta begynte sedan borgmästaren fatta misshag och hat till Fontelius och lät strax därefter detsamma påskina” När sålunda kort efter Fontelius höll bröllop för en av sina döttrar ”så reste borgmästare Falck 2 eller 3 timmar, innan processen skulle försiggå från Gävle till Stockholm och kom så ingen av hans hus till bröllopet.” Men borgmästarfamiljens fiendskap stannade inte vid denna konventionella prickning. Den tog sig ett annat vida allvarligare utlopp och ryktet började nu förmäla att kyrkoherdens fru förde borgmästarens barn till Blåkulla.

Fontelius hustru, Carin Rolandsdotter Bure, sades redan från barndomen vara övad i trolldom. Hennes gudmor, en gammal trollkvinna, hustru Ingegiäl Sveden, bekände att det varit hon som förfört "pastoris hustru", sedan hon var litet uppväxt och till några år kommen. Ett vittne, vägaren Peder Nilsson berättade att en bonde-skräddare benämnd Matts Hansson från Tyerps socken, vilken varit ett ärende i staden och kommit in till Peder Nilssons hustru för att få avvägt ett pund salt, som han köpte och därvid yttrat "Det bliver nu uppenbart, som länge lönnligt varit, och det gamla talet kommer igen. Då hustru Peder Nilssons spörjer "Vi så" säger han "jag hör att kyrkoherdens hustru beskylls för trolldom." Hustru Nilsson ber honom akta sig för vad han säger, varvid skräddaren berättar att hans hustru, som är född i Nora socken helt nära prästgården omtalat att kyrkoherde Fontelius hustru i sin barndom var misstänkt och för trolldoms skull uti folks tal, men eftersom hon var dotter till kyrkoherden i Nora tordes ingen fram därmed.

När dessa rykten varit i svang och sannolikt debatterats inom borgmästarefamiljen började en mängd barn i staden kastat sina beskyllningar på Fontelius hustru som nu drogs inför rätten. Visserligen företeddes ene attest, undertecknad av en mängd församlingsbor inom Nora socken och intygande att Carin Bure aldrig gjort sig känt för trolldom eller varit i dåligt anseende, men denna attest hade en broder till Carin som varit pastor i Nora, låtit församlingsborna skriva under sedan han en söndag inkallat menigheten i sockenstugan och för den uppläst en skrivelse från Fontelius med begäran att församlingen måtte uttala sig om hans hustru "huru hon sig uti sin ungdom förhållit.

Som vanligt stod sig den anklagade illa gentemot barnens beskyllningar. En flickunge, 14 åriga Annika Gottshalksdotter, sade sig allt sedan 8 dagar före jul (1674) av pastorskans föras till Blåkulla och hade senaste natten 4 gånger varit åstad, första gången ridanden på en karl som icke var någon annan än borgmästaren Carl Falck. Denne tillfrågades vid samma rättegångstillfälle "om han i natt känt sig något kvald i sömnen" och upplyste så att han "Varje morgon vore helt ömmer i sin kropp och mycket tröttare, då han skulle uppstå än då han går till sängs".

Borgmästarens 13-åriga son Håkan, vilken synes ha varit bland de mest ihärdiga av pastorskans små vedersakare sade sig sedan Michaelis tid för ett år sedan ha varit förd av pastoris hustru; han minns inte vilken natt det skedde första gången,

men påstår att han då blev tagen genom en stock över dörren i sin faders bostad. I Blåkulla återsåg han kyrkoherdens egna barn Perus, Lars, Liskan, Carin och Annika. Tillfrågad vad skapnad pastorskans hade då hon visade sig för honom sade han att det mest skett i henne rätta skepnad, undantagandes när hon i Stockholm borttagit honom, varvid hon "uti en fågels varelse varit". För övrigt berättade barnen det vanliga, att de blivit i Blåkulla omdöpta, skurna i fingret eller ansiktet och "med bloden inskrivna i en bok" att kyrkoherdens hustru lärt dem förbannelseböner, att hon i Blåkulla ätit, dansat och sammanlegat med den onde osv. Pastorskans Fontelius förnekade frimodigt all dessa beskyllningar under förmodan att barnen härtill blivit "lockade och tubbade att vittna mot henne". Bland annat återopade hon sig på en fiskares hustru, Karin Matts Eriksson, som var pastorns fiskare och skogvaktare. Denna dotter skulle borgmästarehustrun sökt locka med mutor. Hustru Karin omtalade att när hennes dotter vid för omkring en månad sedan skulle sälja lake hos borgmästaren fick hon för densamma 2 kannor mjöl, 2 stycken salta sikar och en kaka bröd. Emellertid kunde detta påstående om mutorna inte bekräftas. Endast Falcks dotter Ingrid hade varit hemma vid tillfället och det var hon som ordnat bytshandeln men ingalunda talat om Blåkulla, Ett annat vittne, som därvid sade sig ha varit närvarande, påstod dock att Ingrid, Falcks dotter, frågat fiskareflickan när de köpslagit om lakan om hon föres till Blåkulla, men att denna sagt sig icke veta någonting därom.

Återigen upprepade en mängd barn och även vuxna sina anklagelser mot Carin Bure, pastoris hustru, men denna bedyrade sin oskuld, "ty om än hela världen mot henne betygade, vet hon likväl, att hon vore oskyldig, och fast så många djävlar finnas som stenarne i muren, så skall hon dock aldrig bekänna sig saker till denna beskyllning"

Fontelius barn infann sig vid rätten och avvisade alla den beskyllning som riktats mot deras mor, att hon förde dem jämte andra barn "till gästebud". Dock fann rätten anmärkningsvärt, att "ingen av dem kunde med någon tår visa att de låta sig något till sinnes gå, det de således vore beryktade".

Rätten resolverade till sist att pastoris hustru, eftersom hon befanns mycket graverad, skulle förbli i arresten, men nu inkom kyrkoherden och begärde gråtande att hon måtte få komma hem, och lovade att han ville gå i god för henne, varpå hon blev befriad från arresten.

Fontelius var inte sen att resa med sin hustru från Gävle till en säkrare plats, och Carin Bure hade endast mannens rådighet att tacka för livet. Den 9 mars 1675 dömdes hon till döden. Dock fann rätten skäligt för "det goda extime, hon tillförne haft, och då hon vore en förnämlig mans hustru, att benåda henne med kyrkogården", varmed menades att hon efter halshuggningen slapp att begravas på rättsplatsen, "besynnerligen i anseende till hennes många barn, att de icke däri genom, om deras moder en alltför neslig död undgå skulle, måtte i stor vanheder och förakt komma". I domen framhålles bland annat och såsom särskilt graverande, att flera botfärdiga trollpackor både från Gävle och Walbo socken, av vilka somliga redan på sin egen bekännelse blivit dömda och avrättade, betygat att de sett pastoris hustru i Blåkulla och att hon vid dessa "satans konventer" deltagit i alla de vederstyggligheter som där passerat. Slutligen framhålles att pastoris hustru under pågående inkquisition hemligen tagit till flykten och bortrest och därmed gjort sig till saken skyldig, varför rätten icke kunde befria

Så långt Gavelius. Man undrar onekligen vad som skulle ha hänt Catarina Bure om hon varit en vanlig enkel piga i stället för kyrkoherdens hustru. Några dagar innan domen över Carin Bure föll hade fem "trollpackor" avrättats i Gävle, varav fyra bränts på bål.

hennes från dödsstraffet och endast av ovan nämnda skäl "med kyrkogården benåda". Den injures action mellan kyrkoherden P. Fontelius och borgmästaren Carl Falck, som samtidigt förelåg till Commissarialrättens beprövande, angående Fontelius beskyllning mot Falck, dels att denne mutat och lockat några barn att utsprida trolldomsrykten om Fontelius hustru, dels att Falck skulle ha begagnat sig av en "trollfinne" att spå och bota sjukdomar, vilken trollfinne pastor misstänker genom djävulskonst ha "representerat sig eller någon annan i pastoris hustrus hamn" till "vilken allt Falcken, solenniter protesterande nekat, blev samma dag den 9 mars 1675 av Commissarialrätten remitterad till kompetent forum.

Pastoris hustrus sak hänsköts slutligen till den extra Commissarialrätt, som 1676 avdömde trolldomsmålen i Stockholm, och hon blev efter att länge ha suttit i arrest i Örebro frikänd av denna rätt.

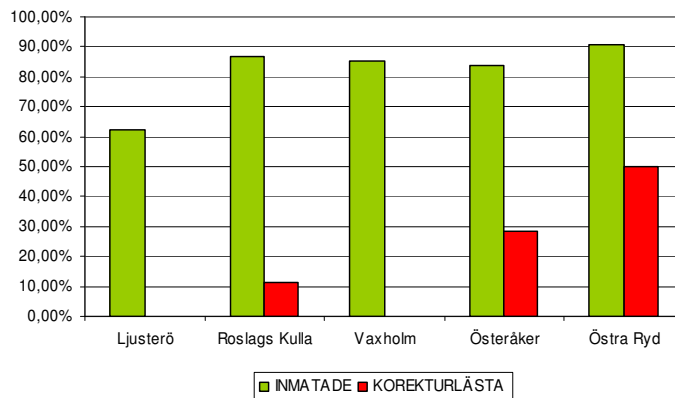
Totalt dömdes 300 personer som häxor, avrättades och brändes på bål i Sverige från slutet av 1660-talet fram till 1676.

Catarina Bure överlevde sin make med 22 år och avled i Gävle 1706

Anita Järvenpää

CD-projektet

Här följer ett diagram som visar hur långt cd-projektet har kommit. De gröna staplarna visar de inmatade uppgifterna och de röda se de som har korrekturlästs.

Anita Järvenpää

Föreningens web-sidor

Du håller dig väl underrättad om vad som försiggår i föreningen genom att titta på web-sidorna. Glömt adressen? Aja baja, den skall du ge till varje ny intresserad person du träffar på. Därför får du inte glömma den! Här kommer den då:

www.roslagen.be

Vår medlem Olle Keijser sliter med dessa sidor för att få allt perfekt. Har du åsikter om dess innehåll, såsom felaktigheter, för mycket av något eller att du saknar något. Meddela Olle det i så fall, eller någon i styrelsen går också bra. Du har ingen PC hemma? Ingen katastrof, besök biblioteket så hjälper personalen dig igång. Eller varför inte kontakta någon medlem så du kan få en personlig lärare på biblioteket några timmar i veckan. Ingenting är omöjligt, som Gunde säger.

Leif Gannert

Vatikanen

Vatikanen har nyligen beordrat sina stift att förhindra att mormonerna ”mikrofilmer och digitaliserar information” i katolska kyrkans register. Skälet är att man vill hindra mormonerna att postumt döpa avlidna katolska anförvanter in i sin församling.

Vi här i Sverige har anledning att vara tacksamma för mormonernas tro, eftersom det är denna som ligger bakom fotograferingen av kyrkböckerna och därmed också Genlines verksamhet.

Kommer Vatikanens direktiv att allvarligt försvåra släktforskningen i katolska länder, eller blir det fortfarande möjligt för andra aktörer att använda materialet? Vad hindrar i så fall mormonerna från att abonnera på en motsvarighet till Geline eller Arkiv digital? Direktivet förefaller inte riktigt välbetänkt. Man ska också komma ihåg att digitaliseringen innebär att man gratis får en säkerhetskopiering av materialet. Vi får hoppas att direktivet återkallas eller att intresserade finne vägar att kringgå det.

En fundering: Anser påven verkligen att det postuma dopet har någon sorts religiös ”laga kraft”? Annars vore det väl bara att strunta i det. I en deklaration 2001, undertecknad av den nuvarande påven, förklaras att detta dop saknar betydelse.

Mer information om detta finns att läsa på hemsidan www.ancestry.com.

Nils Lindgren

Hitta dina amerikanska släktingar

Sveriges Släktforskarförbund har ingått ett avtal med www.ancestry.se. Det innebär att alla som är med i någon av förbundets medlemsföreningar får ett lägre pris på ett helårsabonnemang på ancestrys alla databaser inklusive allt amerikanskt material, men också material från England, Tyskland, Australien med flera.

New York, passagerarlistor (1820-1857) med 884 180 passagerare födda i Sverige.

Boston, passagerarlistor (1810-1943) med över 118 000 passagerare som avrest från svenska hamnar.

Den mest kompletta amerikanska folkräkningen online för åren 1790 till 1930. Här finns 100 000-tals personer med svenskt påbrå.

Och ännu fler värdefulla historiska databaser för din släktforskning.

Margareta Hultman

Ni har väl inte missat Eddys blogg?

Sedan i våras har vår ordförande Eddy Widborg en egen blogg på föreningens hemsida där han skriver om företeelser som har anknytning till släktforskning samt filosoferar över livet i stort.

Gå in och läs! Glöm inte att även gå in och kommentera det han skriver. Det är ju tråkigt att sitta och föra monolog med sig själv. Låt Eddys blogg bli en levande blogg!

Anita Järvenpää

Tisdagsträff i Åkersberga

Tisdagsträffen i Åkersberga den 6:e maj blev mycket givande. Leif Gannert och Carl-Göran Backgård höll i var sin del av programmet.

Leif var först ut - det gällde Sysslingen och vad vi ville att medlemsbladet skulle innehålla. På Leifs direkta fråga blev det först alldeles tyst i salen. Det var nog fler än jag som trodde att vi skulle bli "matade" med vad redaktionen hade för planer, inte att vi skulle behöva tänka själva. Upplägget var bra, jag kände mig plötsligt delaktig och efter den första "chocken" kom flera bra förslag från olika håll. Leif styrde också upp samtalet på ett bra sätt så att flera kom till tals.

Leif ville också veta vad vi tyckte om Datorhörnan. Jag tycker den är bra med repetitioner av grunder, tips och nyheter. Hoppas att Datorhörnan återkommer varje nummer.

Efter Leif tog Carl-Göran över med frågor och svar om datorn, Disgen och gamla texter. Det är ämnen som Carl-Göran är mycket bra på. Han har mycket att lära ut och han gör det pedagogiskt

och sakligt. Jag har dock lite svårt ibland att uppfatta Carl-Görans lågmälda stämma speciellt svårt då andra talar samtidigt.

Tack för en bra träff

Curt Jurèus

Föreningens våravslutning

Lördagen den 17 maj samlades ett 15-tal av våra medlemmar samt några medlemmar från Österåkers Hembygdsförening för att under Gunnar Sjöbergs sakkunniga ledning genomföra en stadsvandring i Vaxholm. Vi samlades vid Vaxholms kyrka och passerade Lägret, Storstugan och Rådhusstorget. Därefter begav vi oss till Norrhamnen, Kronuddens batteri, Wirströmska gårdarna och Tullhuset. Vi avslutade promenaden på kajen vid hotellhörnan varifrån vi besåg Vaxholms fästning.

Nu hade regnet hunnit ikapp oss och vi begav oss till hembygdsgården och lät oss väl smaka av serveringens goda smörgåsar och kaffebröd.

Anita Järvenpää

Saknat material

Om du har sänt in material till detta nummer och inte hittar detta i tidningen så misströsta inte. Vi har flyttat de framåt till nästa nummer. Så fortsätt att skicka insändare så lovar vi att dessa kommer att tas med i tidningen.

Susanne Fagerqvist

Nr 1830 den 11 Januari, förrättades Bouppteckning efter Sonnen Petter Malmgren vid Kragtholund i Wallentuna Socken, född den 21 Jette December genom doden af led, med efterlemnade Hustru Maria (Katarina) Hedberg, samt med henne en Son Anders Petter som gammal, hvar rätt bevakades af Befattningssman J. P. Oxelquist på Bäcker, samt med förra giftet Sonen och Sonen Elias och Gustaf Adolphi, båda myndige, men endast den förra nämnde närvarande, och den sistnämnde skedd, innehållde sig icke, afven utan, att därför anmäla något förfall.

Genom utpräkladt Testamente af den 8:e Februari 1827, hvilket vid Wallentuna Häradskontors Ting den 27 Mars samma år, blifvit utpröfvadt och, Domstolens utprotocolleradt, har afven nämnde den aflidne förtalaradt, att all efter honom befintlig ägendom, sedan gälden utskild blifvit afdragen, skulle tillfalla hans efterlemnade Enka och Sonen Anders Petter.

Boet utgjafs af Enkan med erinran om af lagliga utgifvanden, och befintlig följande:

Guld och Silfver		
2 1/2 Guldringar	—	3.16
1 1/2 Silfverstulpar förlorad	—	4.39
1 1/2 Sofor	—	4.39
		<u>12.34</u>
Föran wote . . .		19.39

Sysslingens datahörna

Säkerhetskopiering – backup

Du som nu sitter därhemma med en egen PC, har du reservkopior på alla dina dokument, bilder och register? Om inte skall jag här försöka förklara varför du skall ha det (inte bör således) och hur du kan göra. Säkerhetskopiering är en enklare form av vad datavärlden kallar backup. Denna artikel är skriven för de oerfarna i PC-världen eller de som funderar på att träda in i den. Välkomna in, i så fall! Hur du kopierar en fil har jag inte plats att förklara här. Ställ frågan till Sysslingen så tar vi det i ett annat nummer, om du vill veta hur man gör det.

Allt som är mekaniskt kan gå sönder. Din hårddisk är i allra högsta grad mekanisk. Varje gång en sökning görs på hårddisken så rör sig en arm över en roterande magnetiserad skiva. Dess större minne dess fler skivor med ett s.k. läshuvud per använd skivside. Avståndet mellan läshuvudet och skivan är bara några hundradels millimeter. Med det avståndet behövs inte så kraftig stöt förrän huvudet repar skivytan. Även om moderna hårddiskar byggs för att tåla stötar så vet man aldrig när olyckan är framme. Liten stöt i rätt vinkel vid fel tillfälle, och hårddisken är förstörd. Man vet inte när det kommer, bara att det kan komma. Även om du har garanti på hårddisken, så hjälper inte den dig att återfå förstörd information, du får bara en ny tom hårddisk.

Man har genom åren talat sig varm för att använda CD-skivor för sin säkerhetskopiering. En CD-kopiering kräver CD-skiva och en CD-brännare. Vilket kräver program och kunskap om hur programmet fungerar. Du som är hemma med att bränna CD-skivor kan ju fortsätta med det, för andra rekommenderar jag USB-minne eftersom dessa är betydligt enklare att hantera.

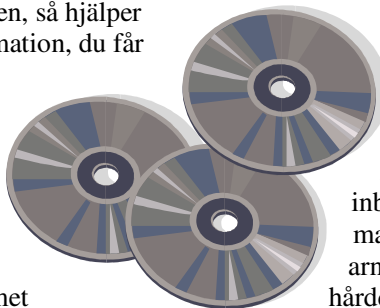
Säkerhetskopior bör man ta varje gång en viktig fil skapats eller förändrats. Bilder som bara ligger och tar plats på hårddisken bör läggas på eget media (CD eller USB). Livslängden på en CD diskuteras i datavärlden. Bränner du en skiva hemma säger man allt från 3 år till 30 år. Det viktiga är att du inte köper de billigaste CD-skivorna. Dina säkerhetskopior är värda mer än så för dig, annars kan du radera filerna direkt. En CD har plats för 850 MB, varför du bör planera vilka bibliotek som får plats på en CD. Skapa ett kalkylark och planera kopieringarna om du behöver fler CD-skivor. Om du då också markerar att vissa bibliotek sällan används, så kan du spara in lite arbete med

kopieringen. Du som nu har bränt en massa CD-skivor, tänk på att kopiera om dessa efter 5-6 år till nya exemplar. Använder du CD-skivor, gör minst 2 exemplar vid varje säkerhetskopiering och använd skivor av olika fabrikat.

Ett USB-minne kan nu köpas för några hundralappar och har plats för upp till 8 GB, vad jag sett. Det finns säkert större också. Med 8 GB anar jag att det räcker för de flesta. Med god organisation i din biblioteksstruktur kan det räcka med en kopiering till ett USB-minne för alla dina filer.

Minst 2 USB-minnen bör du använda för säkerhetskopiering. Använd dem varannan gång. För att förkorta kopieringstiden räcker det med att kopiera de underbibliotek som innehåller dina senaste arbetsinsatser. Här märker du fördelen med USB-minnen. 9 CD-skivor motsvarar ett USB-minne. USB-minnena är engångskostnader, medan CD-skivorna är förbrukningsmaterial. Livslängden på USB-minnen är inte uttalat. Men vissa företag som säljer dem lovar 5 års garantitid. Köp således den typen av minne, så finns viss säkerhet.

När du köper ny dator lanserar man inbyggd säkerhetskopiering. Eftersom man bara normalt har en hårddisk i PC-arna så hjälper det inte dig om hårddisken fallerar. Min erfarenhet är att man delar upp den befintliga hårddisken i PC:n i s.k. partitioner. Säkerhetskopieringen måste göras till annat media än den inbyggda. Har personligen inte studerat detta verktyg. Anser att det jag kopierar för hand är enklare än att lära mig ytterligare finesser. Om man är en osäker användare finns ytterligare skäl att göra det lätt för sig.

Nu finns även s.k. externa hårddiskar man kopplar till en USB-port. En elegant och smidig lösning, men! Den innehåller rörliga delar och är lös och kan bli behandlad på många sätt som den inte är byggd för. Även om du är aldrig så försiktig så händer olyckor ändå. För att vara säker så är min rekommendation, minst 2 löstagbara hårddiskar. Av samma motiv som med USB-minnet och CD-skivorna, en olycka kommer sällan ensam.

Alla säkerhetskopior skall förvaras på annan adress än den som du har din PC på. Det finns händelser som annars kan spoliera all din information. Brand, inbrott eller vad man nu kan råka ut för i sitt hem. Då kan både PC och backup-mediet försvinna, eller förstöras. (Skogsbränderna i Kalifornien för några år sedan förstörde mycket information, som exempel.) CD-skivor skall helst förvaras i arkivmiljö. Framför allt inte i solsken eller alltför varma lokaler. Gör en överenskommelse med dina kamrater att ni förvarar varandras säkerhetskopior, oberoende av vilket media du väljer.

Ett exemplar i bankfacket är nog inte helt fel, om man tänker efter. Dess fler exemplar av säkerhetskopior, dess säkrare är du. Låt inte 2 exemplar begränsa dig, tag tre eller fyra. Nu finns företag som erbjuder tjänsten över Internet. Då blir det riktigt säkert vad gäller bevarandet. Måste dock varna för tiden det tar att överföra flera Gigabyte den vägen. Har du inte en förbindelse på mer än 2 MB får du räkna med långa kopieringstider. Vanlig uppringd förbindelse är i detta sammanhang inte att rekommendera. Innan du gör ett avtal om detta, tala med leverantören.

Leif Gannert

Föryngra i leden

Vid en promenad hemma i Vaxholm, förbi våra skolor vid Lägret kom jag att tänka på att vi i föreningen talat om att vi skulle behöva föryngra i leden. Jag sa till mig själv: Gunnar gå nu in till "Fritis" på Storstugan och prata lite med personalen om släktforskning. Sagt och gjort, har man fått order så är det bäst att lyda. Jag blev vänligt välkommen av ledarna Lena, Mia, Gabriella samt av deras chef Catharina, som erbjöd mig att komma två gånger i veckan att lära intresserade 12-åringar släktforskning.

Tänk vilken härlig uppgift för en 76-årig gubbe att äntligen få bli skollärare, ja nästan då. Fritidsledare, men skolan ligger alldeles intill, och jag skall försöka lära barnen något. Veckan därpå kom jag tillbaka, och alla barn vill ju inte spela innebandy, baka pizza, lägga puzzel eller trä pärlor till ett halsband, så några blev lite nyfikna på släktforskning.

Jag hade med mig min lilla vikihopdator med befolkningskivorna i och lät barnen i tur och ordning få knappa in och leta efter mormor och morfar. De som hittades skrevs in på en antavla för sex generationer som barnen sedan fick med sig hem till föräldrarna för lite komplettering och för deras samtycke till vidare forskning.

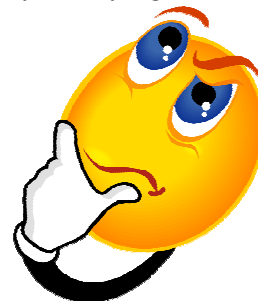

Nästa gång vi träffas så kan vi då leta vidare på datorn. Catharina Blomberg tyckte att det här var något nytt och att släktforskning på "Fritis" passade väldigt bra, och att barnen härigenom får lära sig lite om sina Rötter. Gunnar sa hon, jag vill anställa dig som tillsvidare-anställd, så får du betalt om du är snäll och kommer hit och lär ungarna släktforskning 5 timmar i veckan, du har ju jobbat för staden förut, så lönekontoret har alla dina uppgifter redan. Tror ni att jag sa Nej tack? Är det inte

fantastiskt, alla fyra fritidsledarna har börjat forska själva nu, och dessutom kom Mias gamla far till "Fritis" en dag för lite starthjälp med sin forskning?

"Lathunden" (inte jag) utan Anitas, Lenas och Arnes "Lathund" är utdelad, så vi väntar nya medlemmar även här. Nu är det sommarlov och vi lärare har mycket att planera inför höstterminen, men en skön promenad varje dag, skall jag nog hinna med, för promenader är mycket nyttiga.

Gunnar Sjöberg

Klurighet

Försök att hitta så många ord som möjligt. Orden kan ligga åt alla håll.

S	Y	S	S	L	I	N	G	E	N	A
Ö	L	O	C	O	A	B	L	L	I	B
G	N	Ä	R	D	E	G	Ä	R	D	O
Z	N	K	K	S	W	B	I	Q	L	L
M	A	T	M	T	A	S	U	P	R	A
Q	M	A	M	K	F	I	C	H	O	N
Ä	S	D	Ö	D	B	O	K	Ä	P	T
V	T	K	A	L	L	U	R	W	P	A
A	Ä	A	C	Z	T	Q	Y	S	O	V
X	B	I	B	L	I	O	T	E	K	L
H	O	L	M	O	Y	V	I	K	R	A

Leif Gannert

Fråga – svar

Har du någon fråga kring släktforskning eller ett dataproblem du vill ha löst. Hör av dig till redaktionen per e-post, brev eller telefonsamtal. Vi skall försöka hjälpa dig. Vi tror inte att livet är så lätt längre. Framför allt inom PC-världen sitter många med problem. Vilket/vilka vill du ha hjälp med? Till vår nyinstiftade datahörna vill vi ha tips på vad vi skall förklara. Du får väldigt gärna dela med dig av dina kunskaper också. Hur, löser du vissa av dina problem?

Du som inte kan det här med datorer, kom till vårmötet och överlämna frågan skriftligen. Då vet du att den når fram.

Leif Gannert

DÅ
MEDICINE LICENTIATEN,
DEN ÄDLE OCH HÖGTFÖRFARNE
HERREN,
HERR JOHAN GUSTAF
WAHLBOM
EMOTTOG
DOCTORS HEDREN
I UPSALA
Den 7 Martii, År 1751
Af A. BÄCKERSTRÖM

- 1 Nog finns åtskilligt Folk, som läkemedel laga;
Ur örter, stenar, djur de alle rustning taga.
En del, vidskepligtvis, af lappri göra bång,
Som väpling, istebröd, ormskallar, haresprång.

Jonas Hök

- 4 Fast usle läkefolk man tillstår desse vara;
Gör dock en qvacklar' en sjuker större fara,
Som skryter utaf vett, och ingenting förstår,
Än hundra signerskor, med avigt *Fader vår*.
- 5 Han skrifver sju för tu, och gift för läkemedel
från helsans Magasin, uppå en tecknad sedel.
Den dosis som han gaf, ej mer på plågan rår,
Än oljan släcker eld, och ulfven bits af får.
- 12 Man ärar då med skål en Läkar' som är trogen,
Ock i sin vittre Konst förfaren, lärder, mogen,
Som samvetsgrant och ömt, i nöden hjelpa kan,
Fast han ej enda fyrk (*mynt*) för all sin möda vann.
- 16 Jag ingen önskar ondt, ej sjukdom eller plåga;
Men den som sjuker blir, jag önskar måtte våga,
Åt Er sitt dyra väl: Han säkert hoppas må,
Om Himlen nådig är, sin helsa återfå.
- 17 Så lef, HERR DOCTOR, säll och njut den värda heder,
Som genom dygd och vett mer förmån Er bereder,
Gack, fräls mång dödlig sjuk ifrån sin sotesäng,
Ock städs med andras hjelp Er egen ära lång.

(Verser av en annan poet, vid samma tillfälle)

Er hjelp är gods och guld, ej höghet något gäller,
Ej visdom eller konst, ej lustiger sällskap kan
Vårt nöje främja, när sig sjukdoms gift inställer,
Och svåra plågors magt våra lämmar griper an!

Så bruka nu Ert vett och konst i långa tider,
Er lefnad blif' en längd af många år:
Och sist när allt gått väl, och det till ändan lider,
Så vände sig Er tid, till evig sällhets vår.

Lösning till läsövning

År 1830 den 11 Januari förrättades Bouppteckning efter Smeden Petter Malmgren vid Kragstalund i Wallentuna Socken, som den 21 siste December genom döden afled, med efterlemnande Hustru Maria Chatarina Hedberg, samt med henne en son Anders Petter 3 år gammal, hvars rätt bevakades af Befallningsman J. P. Oxelquist på Bällsta, samt med förra giftet Sönerne Johan Esaias och Gustaf Adolph, bägge myndige, men endast den förstnämnde närvarande, och den senare ehuru kallad, inställde sig icke äfven utan att derföre anmäla laga förfall.

Genom upprättadt Testamente af den 8:de Februari 1827, hvilket vid Wallentuna Härads WinterTing den 27 Mars samma år blifvit uppvisat och i Domboken inprotocolleradt, har ofvannämnde den aflidne förklaradt att all efter honom befintelig ägendom, sedan gäld och skuld blifvit afdragen, skulle tillfalla hans efterlemnade Enka och Son Anders Petter.

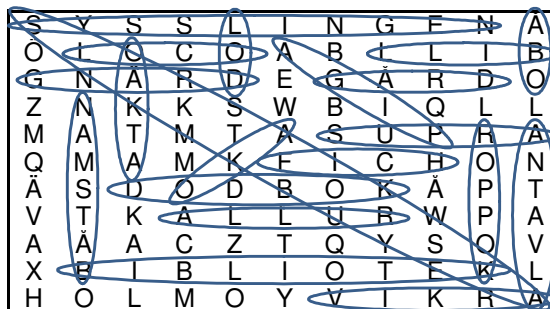
Boet uppgafs af Enkan med erinran om dess lagliga uppgifvande och befants som följer.

Guld och Silfver

		Banco	Sk ö
2 Guldringar	3.16		
1 SilfverFickur förlorat	4.32		
1 Dosa	4.32		12.32
Transport			12.32

En liten kommentar till denna bouppteckning. Det är genom denna bouppteckning som testamentet, som var läsövning i förra numret, kunde spåras. Hela denna bouppteckning är på 6 sidor. Ingress och avslutning upptar en sida. Tillgångar i boet 4 sidor samt en sida fordringsägare. Tillgångarna var 272 Riksdaler och skulderna 329. Sonen ärvde ingenting men jag kan tänka mig att denne smed var oerhört stolt för sitt barn han fått vid 67 års ålder och hade nog ingen tanke på vad skulderna han hade kunde innebära för sonen.

Lösning klurighet

Nya medlemmar

Rose-Marie Axelsson	Soldatg 21	185 34 VAXHOLM
Siv Berglund	Korsöv 9	185 33 VAXHOLM
Torbjörn Claar	Trossv 24	185 51 VAXHOLM
Christer Ehrenström	Tegelbruksv 23	184 32 ÅKERSBERGA
Lars Enulf	Jaktv 113	187 42 TÄBY
Siv Jansson	Rosenbergsg 8	185 31 VAXHOLM
Bernt Malm	Torgg 4	185 32 VAXHOLM
Roger Nyman	Idrottsv 2	185 34 VAXHOLM
Mathias Rosenblad	Erik Segersällsv 11	126 50 HÄGERSTEN
Sven Schedemyr	Idrottsv 16	185 34 VAXHOLM
Eva Weibahr	Storhagenv 33	184 33 ÅKERSBERGA
Egil Öberg	Biv 95	184 38 ÅKERSBERGA